

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра конституційного права України

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2021

Харків
2021

Силабус навчальної дисципліни «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 16 с.

Розробники:

Тетяна Слінько, завідувачка кафедри конституційного права України,
кандидатка юридичних наук, професорка

Любомир Летнянчин, доцент кафедри конституційного права України,
кандидат юридичних наук, доцент

Григорій Берченко, доцент кафедри конституційного права України,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри конституційного права України
(протокол № 1 від 10 вересня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри конституційного права України
(протокол № 9 від 13 червня 2022 року)

Завідувачка кафедри – Тетяна Слінько, кандидатка юридичних наук,
професорка

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Слінько Тетяна Миколаївна, завідувачка кафедри конституційного права України, к.ю.н., професорка
Контактний телефон	(057) 704-92-89
E-mail	constlaw@ukr.net
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	За допомогою платформ Zoom, Microsoft Teams, електронної пошти, соцмереж

Назва навчальної дисципліни	Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Летнянчин Любомир Іванович, доцент кафедри конституційного права України, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-92-89
E-mail	constlaw@ukr.net
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	За допомогою платформ Zoom, Microsoft Teams, електронної пошти, соцмереж
Назва навчальної дисципліни	Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці

Назва навчальної дисципліни	Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Берченко Григорій Валерійович, доцент кафедри конституційного права України, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-92-89
E-mail	constlaw@ukr.net
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	За допомогою платформ Zoom, Microsoft Teams, електронної пошти, соцмереж

Викладач	Дахова Ірина Іванівна, доцентка кафедри конституційного права України, к.ю.н., доцентка
Контактний	(057) 704-92-89

телефон	
E-mail	constlaw@ukr.net
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	За допомогою платформ Zoom, Microsoft Teams, електронної пошти, соцмереж

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність доктрин у публічному праві, його базових категорій та проблемних аспектів правозастосування. Аналізується статус повноваження органів публічної влади, межі дискреції при її здійсненні. Розглядається значення доктрин в судовій діяльності, а також зміст конституційної доктрини. Характеризуються окремі публічно-правові доктрини (належної процедури, позитивного зобов'язання, войовничої демократії та інші).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування глибоких знань і практичних навичок щодо використання сучасних публічно-правових доктрин в судовій та правозастосовній практиці, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- набуття й розвиток загальних, спеціальних і предметних компетентностей сформованих під час вивчення теоретичних засад публічного права і його місця в системі національного права;
- опанування вчення про обмеженість владних повноважень та компетенцію органів публічної влади;
- оволодіння знаннями та навичками в сфері дискреції органів публічної влади та судового контролю за її реалізацією;

- з'ясування особливостей застосування публічно-правових доктрин в судовій діяльності;
- формування уявлень про доктринальні підходи в діяльності Конституційного Суду України;
- набуття знань про теоретичні і практичні аспекти доктрини верховенства Конституції України;
- розвиток навичок і умінь використовувати доктрину «належної правової процедури» в судовій та правозастосовній практиці;
- аналіз доктрини «войовничої демократії» в судовій та правозастосовній практиці;
- оволодіння знаннями і навичками в сфері доктрини позитивного обов'язку держави в умовах становлення в Україні правової соціальної держави;
- формування навичок в сфері застосування доктрини правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

1.3. Пререквізити: «Конституційне право України», «Держане будівництво та місцеве самоврядування», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Виборче право», «Демократія (від теорії до практики)», «Адміністративне право», «Кримінальний процес», «Цивільний процес», «Податкове право», «судове право».

1.4. Кореквізити:, «Порівняльне правознавство.

1.5. Постреквізити: «Професійна відповідальність правника», «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці», «Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти

має демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Аналізувати природу та сутність публічного права, його базові категорії.

РН 2. Демонструвати розуміння змісту, механізму реалізації та обмежень дискреційних повноважень органів публічної влади

РН 3. Розкривати сутність та значення правової доктрини як джерела права

РН 4. Характеризувати положення про пряму дію норм Конституції України

РН 5. Аналізувати конституційну доктрину України та вміти її застосовувати

РН 6. Демонструвати розуміння теорії установчої влади як політико-правової доктрини в аспекті верховенства Конституції України

РН 7. Аналізувати наслідки недотримання процедури прийняття та набуття чинності нормативним актом

РН 8. Розкривати особливості доктрини воєвничої демократії та її елементів, застосовувати її в судовій та правозастосовній діяльності

РН 9. Визначати зміст позитивних зобов'язань держави в різних сферах щодо окремих прав людини

РН 10. Характеризувати доктрину правомірних обмежень щодо реалізації прав людини

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Публічне право в системі національного права	-	10
2	Владні повноваження та компетенція органів публічної влади.	Владні повноваження та компетенція органів публічної влади.	12
3	Дискреція органів публічної влади та	Дискреція органів публічної влади та судовий контроль за	12

	судовий контроль за її реалізацією.	її реалізацією.	
4	Публічно-правові доктрини в судовій діяльності.	Публічно-правові доктрини в судовій діяльності.	13
5	Конституційна доктрина України	Конституційна доктрина України	13
6	Доктрина верховенства Конституції України.	Доктрина верховенства Конституції України.	16
7	Доктрина «належної правової процедури»	Доктрина «належної правової процедури»	13
8	Доктрина «войовничої демократії».	Доктрина «войовничої демократії».	14
9	Доктрина позитивного обов'язку держави.	Доктрина позитивного обов'язку держави.	13
10	Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод.	Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод.	16

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Публічно-правові доктрини в судовій діяльності		166
2	Конституційна доктрина України	-	
3	Доктрина верховенства Конституції України.	Доктрина верховенства Конституції України.	
4		Доктрина «належної правової процедури».	
5	Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод.	Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини і основоположних свобод.	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання правових актів;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна декларація прав людини URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р (Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97)
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
5. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
6. Закон України: Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях від 18 січня 2018 року № 2268-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19#Text>
7. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

8. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 року N 3477-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
9. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
10. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
11. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
12. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
13. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
14. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
15. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Література

Основна література

1. Головатий С. Про людські права. Лекції. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. і-xxiv, 760 с.
2. Грищук О. В. Філософія конституційних цінностей: монографія / О. В. Грищук ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Київ : Компанія "ВАІТЕ", 2019. 416 с.
3. Конституційне право України : підручник / {Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.} ; за заг ред. Т. М. Слінько. – Харків: Право, 2020. 592 с.

4. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри. / Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваїте, 2021. 528 с.
5. Ориу М. Основы публичного права. Москва : Инфра-М, 2019. 574 с.
6. Погребняк С. П. Правові позиції Верховного Суду у контексті верховенства права і конституціоналізму. Київ: Ваїте, 2020. 240 с.
7. Різник С. Конституційність нормативних актів. Сутність, методологія оцінювання та система забезпечення в Україні. Львів, 2020. 542 с.
8. Савчин М. Порівняльне конституційне право. Київ: ВАІТЕ, 2020. 462 с.
9. Христова Г. О. Позитивні зобов'язання держави у сфері прав людини: сучасні виклики: монографія. Харків: Право, 2018. 680 с.
10. Шайо А., Уитц Р. Конституция свободы: введение в юридический конституционализм. М.: Издательство: Институт права и публичной политики. 2021. 579 с.
11. Ukrainian Legal Doctrine: in 5 volumes / Ed. by V.Ia. Tatsyi, eng. edition ed. and transl. by W.E. Butler. Vol. 2. Ukrainian Public Law Doctrine / ed. by Yu. P. Bytiak. London: Wildy, Simmonds and Hill Publishing, 2015. 864 p.

Додаткова література

1. Амністія та люстрація: механізми перехідного правосуддя для майбутнього України. Огляд міжнародної практики та національного законодавства: наук.-практ. вид. / Мартиненко О.А., Семьоркіна О.М. Київ, 2020. 84 с.
2. Берченко Г.В. Громадянське суспільство в Україні (конституційні аспекти): монографія. Х.: Юрайт, 2014. 208 с.

3. Бисага Ю. М. Право на судовий захист: конституційно-правовий аспект / Ю. М. Бисага, О. В. Лемак ; МОН України, Ужгор. нац. ун-т, Ін-т держави і права країн Європи. Ужгород : Вид. дім "Гельветика", 2015. 208 с.
4. Целлер Е., Куйбіда Р., Мельник М. Дискреція адміністративних органів і судовий контроль за її реалізацією: Звіт. – Право-justice. 2021. 54 с.
URL
https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/sud4857/zvit_dyskreciia.pdf
5. Захист прав внутрішньо переміщених осіб: монографія / за заг. ред.: д-ра юрид. наук, проф. О.Я. Рогача; д-ра юрид. наук, проф. М.В. Савчина; к.ю.н, доц. М.В. Менджул. Ужгород: РІК-У, 2018. 268 с.
6. Кресін О.В., Стойко О.М., Кресіна І.О. Відродження постконфліктних територій: світовий досвід і Україна К.: Норма права, 2021. 148 с
7. Любашенко В.І. Концепція "обов'язок захищати" і права людини. Одеса: Фенікс, 2019. 216 с.
8. Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку : монографія / редкол.: О. В. Петришин (голова редкол.), В. А. Журавель (заст. голови редкол.), Н. С. Кузнєцова (заст. голови редкол.) [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. – Харків : Право, 2021. – 680 с.
9. Савчин М. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму: монографія. Ужгород: РІК-У. 2018. 440 с.
10. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод : компендіум; за заг. ред. О.В. Сердюка, І.В. Яковюка. Харків : Право, 2017. 374 с.

Інтернет-ресурси:

- Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>
- Сайт Європейського Суду з прав людини - <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
- Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
- Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
- Судова влада України – <http://www.court.gov.ua>
- Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
- Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>
- Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>
- Сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – <https://www.ombudsman.gov.ua/>
- Сайт Харківської правозахисної групи - <http://khp.org/>
- Сайт Української Гельсінської спілки з прав людини - <https://helsinki.org.ua/articles/ukrajinska-hromadska-hrupa-spryyannya-vykonannyu-helsinskyh-uhod/>
- Сайт Венеційської комісії - www.venice.coe.int
- Сайт «Український часопис конституційного права» - <http://constjournal.com/>
- сайт International Journal of Constitutional Law, Oxford Academic <https://academic.oup.com/icon>
- сайт Конституціоналіст - <https://constitutionalist.com.ua>

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри конституційного права України.
http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=165:kafedra-konstituczijnogo-prava-ukraini&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекцій). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 1, 2, 3);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 4 бали.

Максимальна загальна кількість балів, яку можна отримати протягом практичних занять – 40 балів (36 балів – практичні заняття, 4 балів – індивідуальна робота).

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 20 балів.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	20 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 19